

Stavangers bispedømmes segl fra 1500-tallet

Arne Kvitrud, versjon 30.11.2024.

I 1576 ble det trykket en våpenbok i Wien.¹ Boka kom i ny utgave i 1580-1581, her var det også tatt med våpenmerket for Stavanger bispedømme.² Den trykte boka er i Österreichische Nationalbibliothek i Wien.³

Seglmerke for Stavanger bispedømme. Foto: Google.⁴

Det er beskrevet som: Det første skjoldet er hvitt, det andre rødt. Biskopens hatt er i det hvite feltet rødt, i det andre hvitt. Pynten og korsene er i gull.⁵

Seglmerket er så langt jeg vet, ikke kjent fra andre steder. Er det oppdiktet eller virkelig?

¹ Martin Schrots: Wappen Buch Des hohen Geistlichen vnd Weltlichen Stands der Christenheit in Europa..., 1576.

² Torgeir Melsæter: Trondheim bispedømmes våpenskjold i ei tysk våpenbok fra 1500-tallet, Trondhjemske Samlinger, 2007, side 23ff.

³ Martin Schot: Wappenbuch Des Heiligen Römischen Reichs vnd allgemeiner Christenheit in Europa insonderheir des Teutschen Keyserrhumb...." datert 1580 og trykket i 1581, side 159 - <https://books.google.no/books?id=DPNXAAAACAAJ&pg=PT16&dq=Wappenbuch+Des+Heiligen+R%C3%B8mischen+Reichs&hl=no&sa=X&ved=0ahUKEwjgwfVoLLOAhUCkiwKHTuMB3QQ6AEIHjAA#v=onepage&q&f=true>.

⁴ Martin Schot: Wappenbuch Des Heiligen Römischen Reichs vnd allgemeiner Christenheit in Europa insonderheir des Teutschen Keyserrhumb...." datert 1580 og trykket i 1581, side 159 - <https://books.google.no/books?id=DPNXAAAACAAJ&pg=PT16&dq=Wappenbuch+Des+Heiligen+R%C3%B8mischen+Reichs&hl=no&sa=X&ved=0ahUKEwjgwfVoLLOAhUCkiwKHTuMB3QQ6AEIHjAA#v=onepage&q&f=true>.

⁵ Farbregister: Der erste Schilde weiss /der ander roth / der Bischoffs huet im weissen feldt roth / der ander weiss / die ziert vnd Creutz gelb.

Hvorfor er det to bispeluer (mitraer)? Kan seglet være fra perioden da Bergen og Stavanger var ett bispedømme? Fra 1537 til 1541 var biskop Geble Pederson i Bergen, også biskop over Stavanger bispedømme.